

פרוטוקול מס. 47

מישיבת ועדת הכנסת, שהתקיימה ביום א',
ז' באב תש"ל - 9.8.70, בשעה 12.30.

נ כ ח ו - חברי הוועדה:

י. ישעיהו - היו"ר
א. אנקוריון
ר. ארזי
מ. ביבי
ש. גרוס
ז. הרינג
י. נחושתי
א. רזיאל-נאור
י. רפאל

מוזמנים:

מר ח. ליאור - מזכיר הכנסת
מר ש. יעקובסון - עוזר ראשי למזכיר הכנסת
מר ז. שר - משרד המשפטים

מזכירת הוועדה:

גב' מ. ברפי

ר ש מ ה :

שולמית פרג

בסדר-היום:
א. תקנון הכנסת - הצעות לסדר היום
ב. שונות.

--- -- -- -- --

אני פותח את הישיבה.

היו"ר י. ישעיהו:

למזכיר הכנסת יש בקשה שאותה הוא שוטח בפנינו במכתבו אלי מיום ז' באב תש"ל - 9.8.70, כדלקמן: (קורא)
"בהתאם לתקנה 99 לתקנון הכנסת, הנני מבקש את אישורה של ועדת הכנסת להתיר את הקריאה השניה והשלישית של החוקים שלהלן:

- א. חוק התוספת לזכיון החשמל (תיקון הזכיון), תש"ל-1970;
- ב. חוק דיני החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), תש"ל-1970;
- ג. חוק הבחירות לכנסת (תיקון מס.2), תש"ל-1970 - ביום הנחתם על שולחן הכנסת.

חוקים אלה יונחו על שולחן הכנסת ביום ד'.
י"א באב תש"ל (12.8.70) ורצוננו לקיים את הדיון עליהם בו ביום.

הישיבה ביום ה', י"א באב תש"ל, ה-13 לחודש, שהוא היום האחרון של הישיבות לפני צאת הכנסת לפגרה, תהיה מאד עמוסה, כי באותו יום חמסור ראש הממשלה סקירה על פעולות משרדה ויחסיים דיון עליה.

לעומת זאת, ביום ד' בשעות הבוקר, יש לנו זמן פנוי, כי סבן ראש-הממשלה ושר החינוך וההרבות, מר יגאל אלון, יוכל לבוא לכנסת רק בשעה 13.00.

מ. ביבי:

אם יש שם הסתייגויות, הרי שיש להודיע לבעלי ההסתייגויות כי אנו משחררים אותם מחובת ההנחה, וכי הם צריכים להכין עצמם להסתייגויותיהם.

מר ליאור ידאג לכך.

היו"ר י. ישעיהו:

אנו חוזרים לענין התקנון: סעיף 71' (א) (קורא)

מ. ביבי:

היתרון של הסעיף הזה הוא לחסור זמן מהבית, ותו לא. היו הצעות שהוגשו ועתידות להיות נדונות בכנסת כעבור שבועיים. אם כן, הן היו צריכות להתקיים בעוד שבועיים, ולא לדחותן לשלושה חדשים.

אם הצעה לסדר היום תיהפך לסעיף בסדר היום שמועדו ייקבע לעת מצוא, הרי שהדיון הפרילימינרי יתקפה. לכן אני מציע שכאשר הופכים את ההצעות לנושא לדיון, הרי שהן צריכות לבוא באותו מועד שצריכות ההצעות להיות קיימות.

י. רפאל:

הענין של הטלביזיה איננו מהווה דוגמה בולטת לענין זה. גם אם ענין זה של הטלביזיה נדחק, הרי שהוא יכול לחכות. אבל יש הצעות לסדר היום שאין להן התכונות שיכולות להיות מודחות, שכן כל האקטואליות חפוג למרות שכל הבית התעורר לזה בזמנו. זה איננו סובל דחוי... לפחות יש לזה תגובה, ויש דיון זוטא... התוצאה מכך היא שאין לר שום דיון על זה. הדין היום הוא שזה נעשה באופן כפול, ואנחנו רוצים לחסוך את הכפילות הזו. הצעה לסדר יום אחת לשבועיים, ואני בוחר נושא מסויים, אולם אחרים בוחרים נושאים אחרים....

היו"ר י. ישעיהו:

אני חושש שאנחנו עשויים לסבך את כל המטרה. לגבי קביעת סדר יום מסרנו את הסמכות הזו לידי היושב ראש, והוא קובע את סדר היום לאותו שבוע. ברגע שאנחנו לא נסמוך כל כך על היושב ראש, אלא רוצים שההצעה תקבל דחיפות - חוששני שאנחנו מסתבכים. אם תביא את זה ביום הצעות לסדר היום, הרי שעל ידי כך אתה פורש דיון כללי... אם אתה מחייב שזה ייכלל בשני הימים בהם מובאות הצעות הממשלה, הרי שאתה חוסם בזה את הצעות הממשלה.

תן את זה לשקול דעתו של היושב ראש.

י. רפאל:

ברצוני לתקן את הצעת ח"כ ביבי - להגביל במועד, לא יאוחר מחודש ימים, שכך חוץ מועד זה יהיו פעמיים הצעות לסדר היום.

מר שר:

הוועדה החליטה למהוק בסעיף 2 "בשלב זה לא לדון בסמכויות", והיא עשתה את זה מתוך הנימוק שאנחנו עדיין לא יודעים את הדברים שקובעים את סדר היום. לכן מה שנראה לי הוא, שאי אפשר לדחות עד סוף הדורות איזה שהוא נושא. זה ודאי לא נכון. מצד שני, אם נתחיל לקבוע דברים, אז אנחנו עולים לחסום בפני הוועדה את האפשרות לדון בזה. זאת אומרת, כל עוד זה מסודר לידי היושב ראש חזקה עליו שהוא יעשה את זה מוקדם ככל האפשר בהתחשב עם כל הדברים שעומדים על סדר היום. מכל מקום, בשום פנים ואופן לא לעשות את זה על חשבון הישיבה הדו שבועית משום שזו ישיבה של חברי כנסת שהם דברים חדשים. על כל פנים, אם אנו נערבב את שני אלה, אז הישיבה הדו-שבועית תלך ותצטמצם.

מ. ביבי:

לא אמרתי על חשבון, אלא לא יאוחר משבועיים. (היו"ר ישעיהו: זה תלוי בתור).

א. רזיאל-נאור:

אני סבורה שאסור לגרוע מזכויותיהם של חברי הכנסת להביא הצעות משלהם בישיבה הדו-שבועית, ואין למלא את זה בהצעות אחרות. יחד עם זה, ההצעה שכבר נכללה בסדר היום, אם כל כך הרבה חברי כנסת מציעים אותה הצעה - הרי זה אות שהבית מעוניין בהצעה. צריך שיהיה דיון ראשון אשר יבהיר מדוע נחוץ דיון זה, וזה צריך להכלל במועד וכו'. בענין הטלביזיה היו דברים מדאיגים. המכרזים הפכו לעובדה קיימת.

ע"י דיון ראשוני מתקנים את הדברים.

אני זוקפת זאת לזכותם של חברי כנסת שמעוררים את הבעיות.

הנה, כעבור 3 חדשים מביאים את ענין

הטלביזיה כשפני הדברים אינם כפי שהיו קודם לכן. זה גורר תגובות. לכן צריך להיות איזה הגיון. חברי כנסת הצביעו על נושא אחד, ולאחר מכן דוחים אותו לחצי שנה. היתכן?

היו"ר י. ישעיהו:

אם ניקח את הדוגמה של הטלביזיה, אז לכל אחד יש מה לומר בענין זה. מן הדין שזה יהיה סעיף בסדר היום. והרי אנו אומרים או הממשלה או אחד המציעים, ואז דנים בנושא... השאלה היא: מתי זה יהיה? אם זה חזף, הרי שחל הענין של דחיפות, ואז היושב ראש מוגבל בזמן. אולם, אם

היו"ר י. ישעיהו:

זה לא דחוף, הרי שדינו כדין כל סעיף אחר. האבחנה בין דחוף ולא דחוף צריכה להיות לנו לעזר בכדי לסלק את אי ההבנה שיש לנו בענין זה.

י. רפאל:

אין אלמנט של דחיפות, וההגדרות אינן חלוח. מכל מקום, האקטואליות של הענין פווג... לכן לא הייתי מגביל את היושב ראש כי הוא ימצא את המקום המתאים.

כשבאות שבע הצעות, ואז נואמים שבע חברי כנסת, לאחר מכן עונה השר, והסעיף נשאר בסוף סדר היום משום שהדברים נאמרו כבר, וזה מזדנב עד שהמצא גאולה, או שיימצא כיצד לשלבו באיזה נושא.

ז. הרינג:

היו"ר י. ישעיהו:

מה דין מציעי הצעה לסדר היום כשהופכת לדיון? בסעיף 51(3)(ג) שבתקנון נאמר: "העלו את ההצעה חברי הכנסת מסיעות שונות בנפרד, רשאי הממשלה לפתוח ולסכם את הדיון; לא עמדה הממשלה על זכותה זו, יפתח ויסכם אחד מן המציעים לפי הסכם ביניהם, ובאין הסכם - לפי החלטת יושב ראש הכנסת והסגנים."

ז. הרינג:

הצעה לסדר יום שהופכת לדיון במקרה שקבל רוב הסיעות, זאת אומרת כי כשיש מעוט של 7 סיעות קטנות אנו סותמים "חור" שיכול להיות בגבול של רוב. אותה כפילות שאותה ברצוננו למנוע, יכולה להיות אם אין רוב פורמלי, אלא אם יש מעוט. לבעיה זו אנו צריכים למצוא פתרון, כי אחרת נעמוד בפני אותה בעיה.

היו"ר י. ישעיהו:

המטרה של סעיף זה היא, קודם כל, להבטיח יעול הדיון במקרה שיש רוב בכנסת. אם זה סעיף בסדר היום, אז ידברו כל חברי הכנסת. אבל אז הדיון יהיה מסודר ויעיל. ועתה, באשר לשאלה כיצד מקטינים את הזמן של אלה שמציעים אותו דבר, ושהם של 5-6 סיעות מעוט - לזה אין חשובה. המע"ף הזה נוהג אפשרות לממלגות הגדולות ליעל את הנושא הזה, אחת הממלגות הגדולות מניחה גם כן הצעה, ואז מובטח רוב.

י. רפאל:

אני מציע להגביל בזמן של חודש.

א. רזיאל-נאור:

אני חומכת בהצעה זו.

מ. ביבי:

אם אפשר להתפשר בזה ע"י הכנסת המלה "בהקדם"... אני מציע זאת משום שאני חושש שיהיו מקרים שלא נוכל לקיימם, לכן לא קבעתי את הזמן של חודש. (י. רפאל: זאת אומרת, חוץ חודש...)

היו"ר י. ישעיהו:

כל תוספת מרוקנת את הסעיף ממטרותיו, כי אז הסיעות הגדולות תזהרנה לעלות על "העגלה" מתוך חשש שמא זה יכביד על הכנסת.

היו"ר י. ישעיהו:

"בהקדם", זה לא נוסח משפטי. אילו היית אומר כי יאשרו זאת היושב ראש וסגניו ויקבעו את המועד לדיון, היה טוב יותר.

בסעיף 71(ב) כחוב - (מצטט) - זה מבוסס על התקנון הקיים. עכשיו נוסף סעיף. על כל פנים, אני מקבל את ההצעה כפשרה.

ז. הרינג:
בסעיף 31(ב) של התקנון כחוב: "יושב ראש הכנסת יודיע לחברי הכנסת לא יאוחר מביום ו' על סדר היום לישיבות הכנסת במשך השבוע שלאחר ההודעה". אם כן, יש יסוד בחקנון שאת זה יקבע היושב ראש והסגנים. לי נראה כי יש שוני בסעיף שבפנינו.

ר. ארזי:
אני הייתי מסתפק בתוספת הבאה - "תוך קביעת המועד"... הואיל וזה נמסר לידי הנשיאות, הרי שהנשיאות תקבע תוך קביעת המועד... במקום הצעות לסדר יום יתקיים דיון, והיא באותו זמן קובעת גם מתי יהיה המועד של אותו דיון.

י. רפאל:
לפי סעיף זה יכולה סיעת הרוב למנוע דיון דחוף.

מר שר:
היושב ראש והסגנים מעמידים לדיון באותו שבוע לאחר שהם קובעים את הנושאים מחוץ כל מה שהוצע לישיבה הדו-שבועית... (מ. ביבי: גם לסיעות יש מה לומר בענין זה), וזאת בהתחשב גם בדרישה של הסיעות וכו'. אבל גם כאן יקבעו פעם ראשונה, וזו סטייה בזה שהם קובעים יום ושעה משום שזהו דבר שעד עכשיו לא היה קיים כי השאירו אותו לסמכותו ולשיקול דעתו של היושב ראש. זה משנה את סמכותו של היושב ראש.

א. רזיאל-נאור:
כאשר מספר חברי סיעות מציעים הצעותיהן, הרי שאין להשאירם בלי הערת לוויה...

היו"ר י. ישעיהו:
ברשותך ברצוני להעיר, כי יש הבדל בין הצעה רגילה לבין דחופה. לדוגמה: סיעת גח"ל חציע הצעה מסויימת, ולאחריה תגיש סיעת המערך אותה הצעה. אם גח"ל תגיש הצעה דחופה, אז גם אלה מגישים הצעות דחופות, ולזה קיים סעיף 2. אבל כשזה לא דחוף, אז מדוע שנקבע לזה מסמרות?

א. רזיאל-נאור:
המועד יכול להיות גם עד סיום הכנס. אם המדובר בכנס האחרון... מכל מקום, אם אומרים "תוך חודש ימים", הרי שזה מועד סביר.

היו"ר י. ישעיהו:
אולי ננסה לבדוק מחדש את הרעיון הזה שהצעה במקרה כזה תעמוד לדיון באותו יום שהיה מיועד לסדר היום אבל סדר הדיון יהיה כסעיף בסדר היום.

מר שר: אם מרבית חברי הכנסת מבקשים לדון בנושא, כי זה נושא חשוב, הרי שצריך להקציב לזה זמן ניכר. זאת ועוד: לכנסת יש דברים על סדר היום, ואותו נושא יגיע... ישנם דברים רבים שמספיעים על הכנסת, וכל יושב ראש יכול להפעיל את סמכויותיו. אם הוא רואה שרוצים לדון באיזה שהוא נושא, הוא לא ידחה אותו. זוהי הנחה יסודית.

אם לא מקבלים הנחה זו, אינני יודע אם זה מציאותי לקבוע תקופה כדי שזה יחול. זה לא נראה לי משום שזה יהיה על חשבון דברים אחרים.

הואיל והזמן כל כך מוגבל, הריני מציע כי לפחות בשלב זה נשאיר את הבעיה הזו פתוחה, בהתחשב עם זה שטרם דנו בסמכות היושב ראש. נראה כיצד יתפתחו הדברים.

היו"ר י. ישעיהו: לפי דברך, אין לי ברירה אלא לקבל את הענין של המועד, שהוא חודש ימים. אולם, אם זה לא ייקבע אז מה עושים? האם ללכת לבג"צ?

מר שר: נניח שיקבעו חודש... ונניח שיגישו את ההצעה תוך חודש - האם זה נדחה לתחילת המושב? כלומר, למרות שהנושא חשוב אתה נותן חודש ימים...

היו"ר י. ישעיהו: על הצעה דחופה יש פתרון, ואילו לגבי הצעה רגילה יהיה דינה כדין דברים אחרים. ותוך חודש ימים, והנושא ייכלל בסדר היום של הכנסת... במקרה שלא יהיה מועד זה של חודש ימים, הרי שזה יהיה עד סוף מושב הכנסת...

מר שר: כלומר, סעיף 71(א) יתוקן כך: במקום נקודה יבוא פסיק, ואחרי זה תבואנה המלים: "והנושא ייכלל בסדר היום, ויידון תוך חודש ימים".

ר. ארזי: אם אין לזה רוב, אז כל הסעיף יהיה מופעל. כלומר, אם סיעת הרוב מצטרפת לאיזה שהוא נושא, נניח שהמדובר הוא במצב היהודים בברית המועצות - אז כל הסיעות יגישו הצעות... איזה ענין יהיה לסייעת הרוב לדחות נושא מעין זה?

י. נחשתן: אם הסיעה הגדולה חרצה לדון, אז היא תדון. הייתי מציע לקבל את הצעת מר שר - והכנסת תדון במועד שיקבע היושב ראש.

היו"ר י. ישעיהו: האם יש לנו נשיאות או שיש לנו יושב ראש? אני שואל זאת משום שיש כמה דברים שהתקנון קובע את זה. (ח"כ הרינג מצטט את סעיף 31(2) שבחקנון).

י. נחשתן: קורים מאורעות בכנסת שאינם מאפשרים לקבוע לוח זמנים. אם כן, מדוע להכריח אותם לעבור גם על התקנון?

א. רזיאל-נאור: אנו מדברים על ימים כחקונם, כשהענינים מתנהלים כסדרם, שאז צריך להיות בטחון שנושא הנראה חשוב שייכלל לסדר היום. אבל צומחים דברים אחרים, ואז הוא מזדנב ומזדנב כמו ענין הטלביזיה.

היו"ר י. ישעיהו:

אני חושב שהמחלוקת ברורה.
אני רוצה להצביע סעיף זה.

ה צ ב ע ה

בעד הנוסח כמוצע בסעיף 71(א) - מעוט
בעד הכנסת תקון בסעיף 71(א) - רוב

מ. ביבי:

אני מבקש שהיושב ראש יצביע גם את השאלה
מי בעד קביעת מועד מוגדר אם חודש
או לא חודש? וכן, מי בעד השארת הקביעה ליושב ראש והסגנים? ברצוני
להודות כי אני שהצעת את ההצעה, קשה לי לקבוע מועד מוגדר.

היו"ר י. ישעיהו:

אם חודש, אני מבין. אבל נאמר "מועד
קצוב".

ה צ ב ע ה

בעד ההצעה שהיושב ראש והסגנים יקבעו את
המועד לדיון - 5
בעד ההצעה לקבוע מועד קצוב - 3

ההצעה שהיושב ראש של הכנסת והסגנים יקבעו את
המועד לדיון - נ ת ק ב ל ה

היו"ר י. ישעיהו:

סעיף 71"א(א) -
אני חושב שאנו יכולים להסתפק בזמן

של 10 דקות במקום 15 דקות.

מר ח. ליאור - מזכיר הכנסת:

בהקשר להצעות חוק היה כתוב בתקנון
10 דקות.

ר. ארזי:

אני מציע למחוק את המלים "שנתבקש על ידו
או על ידי סיעתו". למה נחוץ לנו את זה?

היו"ר י. ישעיהו:

מה יהיה אם ח"כ מציע משהו. וסיעתו לא
רוצה שהוא יהיה המדבר, לכן קם חבר אחר?

ר. ארזי:

נניח שח"כ ביבי מציע הצעה, אך הוא מרגיש
לא בטוב, לכן הוא מבקש חבר אחר על מנת
שהוא יגיש את ההצעה... (מר ליאור: בדיוק כך קורה).

לגבי הזמן - אני מסכים שייקבעו 10 דקות.
בתנאי שגם השר יוגבל ל-20 דקות.

ההצעה לחקן את סעיף 71"א(א) - "בשיעור זמן
שלא יעלה על 10 דקות" - נ ת ק ב ל ה

סעיף 71"א(ב) -

היו"ר י. ישעיהו:

ש. גרוס:

אני חושב כי סעיף זה מוריד מערכה של הצעה לסדר היום. ניהנות כמה אפשרות, אשר אחת מהן היא שהשר אינו מחוייב להשיב... (מ. ביבי: כך היה נהוג גם בעבר) (מר ליאור: כך נהגנו עד כה)

אם מישהו בממשלה יהיה מעוניין "לסדר" חבר כנסת מסויים, הוא אף לא ישיב לו. וזה מהווה מעין זלזול בכל אותו נושא. אני חושב שזה לא נכון.

עד עכשיו היה נהוג שהשר משיב. לדעתי, לכתוב מפורשות ששר יכול לא להשיב, זה זלזול. לכן אני אומר כי יושב ראש הכנסת חייב לדאוג ששר ישיב על הצעת חבר כנסת.

אני חוזר ואומר כי אין זה מכובד להרים ידיים בשעת הצבעה מבלי לתת תשובה. במשך 10 השנים של חברותי בכנסת, אינני זוכר דבר כזה. יתרה מזו: אני זוכר שבמקום שר, השיב חבר כנסת, דבר שאני מתנגד לו.

מר ח. ליאור:

בעבר קרה כך שחבר כנסת העלה הצעה לסדר היום, ולא היה שר שישבי עליה, ואילו היושב ראש והסגנים לא רצו להעביר את זה מבלי שישבו עליה, אבל חבר הכנסת הנוגע בדבר אמר כי לא איפרת לז אם תועבר הצעתו.

מכל מקום, לענין זה יש החלטה בסעיף 13 של תקנון הכנסת (בחוברת כחולה, עמוד 45): "אין לדחות הצעה לסדר היום שנקבעה בלוח ההצעות על ידי יושב ראש הכנסת והסגנים - אף אם אין משיב עליה מטעם הממשלה - אלא בהסכמת המציע".

באותו מקרה שקרה בעבר, קם ח"כ קרגמן וצטט את הדברים האלה. הדבר קרה ב-1962.

א. אנקוריין: כתוב "או רוב חברי כנסת", אבל יכולים להיות גם כמה חברי כנסת...

מר ח. ליאור: הכוונה היא למי שנרשם.

היו"ר י. ישעיהו:

זוהי אנומליה. מה זאת אומרת ששר עולה ונואם משך שעה, שעה וחצי, ואומר שהוא תומך בהצעה? הרי די בכך שיאמר שהוא תומך בהצעה, ושבוע לאחר מכן יקויים דיון...

א. רזיאל-נאור:

אני חולקת על הביטוי "אנומליה"... אני העליתי הצעה לסדר היום על יהודי ברית המועצות, ושר החוץ עולה ומדבר ומרחיב את היריעה, כי הוא מוצא לנכון להרחיב את הדיבור על כך. אבל יכולים להיות דברים אחרים... ואז עולה שר ומביא נימוקים שסותרים את טענותיו שהביאם קודם לכן... כי לא היו דברים מעולם... אבל הוא מסכים... וכו' וכו'... והוא איננו רוצה שזה יובא בעוד שבועיים... זה לא אנומליה, ולא מקרה, והוא מסכים שיהיה דיון וכו'.

א. רזיאל-נאור:

יש הבדל בין שאילתה לבין הצעות.
בהצעה לסדר יום המציע מנמק, והדברים נשמעים. על כן צריכה להיות חשובה.

לדעתי, יש טעם רב בדבריו של ח"כ גרוס, כי זה יכול להיות פגיעה בחבר הכנסת המציע. מדוע לא לענות ולא כלום? זה לא יחס רציני, ואף לא נאה. מכל מקום, קיים הבדל בין אם זה נוהג או אם זו הלכה.

היו"ר י. ישעיהו: ברצוני להפנות את שימת לבכם לסעיף 71ט"ו (בעמוד 4) - (קורא)

קשה להעמיד עובדות על דיוקם - כלומר, זה נשאר פתוח. (א. רזיאל-נאור: כשנגיע לזה, נדון על כר.)

מ. ביבי: אני רוצה לדבר בזכות הסעיף. יכול לקרות כך שחברי כנסת בעלי ההצעות יהיו מסוגלים לגרור את השרים לוויכוח שהם אינם טובים מטעמי המדינה. זה ענין של הכנסת ולא של השרים. אני סבור, כי לגבי נושא אשר הציבור ער לו, והוא בעל משקל - ששר יכול להתעלם מזה. אינני מתאר לי ששר יהיה מוכן להעמיד את עצמו בפני בקורת כזו... במחילה מכבודו, שיעמיד את עצמו בצורה טפשית מעין זו.

א. רזיאל-נאור: כל זמן שלא כתוב, אז הוא יחשוב פעמיים אם לנהוג כך או אחרת. אבל, כשכתוב, אז יש סעיף כזה בחקנון, וזה יהיה מותר לו.

מ. ביבי: הייתי משאיר את זה אולי בתקוף קל, כי במקרה והשר איננו רוצה להשיב, הוא מודיע על כך ליושב ראש והסגנים, ואני מתאר לי כי הם ידעו כיצד לנהוג, כאשר לא ייראה להם הדבר, אז ישאלו את השר וכו".

ר. ארזי: אני סבור כי בדרך כלל צריך להיות חמיד שר שיענה. זה לא יהכך שמישהו מגיש הצעה לסדר היום ששר אשר הדבר נמצא בתחום התענינותו לא ישיב. הנה, ב"החלטות בעניני נוהל" (בספר הכחול, בעמוד 45) בסעיף 14 כתוב: "נבצר משר בשל נימוק סביר, להשיב על הצעה לסדר היום שנועדה לדיום ביון רביעי הקובע לכך, תידון הצעה זו ביום שייקבע על ידי יושב ראש הכנסת והסגנים"... (קורא גם סעיף 13 שבאותו עמוד): "אין לדחות הצעה לסדר היום שנקבעה בלוח ההצעות על ידי יושב ראש הכנסת והסגנים - אף אם אין משיב עליה מטעם הממשלה - אלא בהסכמת המציע".

הוא יכול להשיב דבר שהוא בניגוד מה שהשר היה מציע. נניח, שח"כ אנקוריון יעלה הצעה לסדר היום שנוגעת בסוגיה שברור מאליו כי ח"כ אבנרי ירצה להשיב עליה, ואז יתקבל דבר הפוך. למה לי תשובה כזו? לכן אני מותר על תשובת השר... לדוגמה: אני אמרתי את שלי, והיושב ראש עובר להצבעה למרות שלא נשמעת תשובת השר.

אולי אפשר לקבל את זה בתקוף כזה "או שר או חבר כנסת שנחבקש ע"י השר". הדוגמה שהובאה כאן על חבר הכנסת קורגמן שהשיב לבעל סדר היום היא דוגמה קלאסית, שכן הוא נתבקש על ידי הממשלה.

ר. ארזי:

אני מציע כי במקרה ששר לא ישיב, איש אחר לא ישיב במקומו. אם אין תשובת שר, אז לא. אני מציע למחוק את המלים "או חבר כנסת".

היו"ר י. ישעיהו:

מה זה הצעה לסדר היום? - זו פניה לכנסת שתסכים לדון בנושא פלוני. לכאורה, אין זה ענינה של הממשלה... זו ענינה של הכנסת... מה דנה, ולא מה לא דנה... הממשלה באה להבהיר לכנסת מדוע אין לדון במליאה, אלא בוועדה. היא באה לעזור לה אם לקבל את הנושא שהועלה או לא. אם הכנסת סבורה כן, אז שתדון... ואז מדוע לא יכול לעשות את זה גם חבר כנסת? אין שר, הוא לא חייב להיות, ואז מישהו צריך להשיב בכנסת או להמוך או להציע שלא יהיה דיון במליאת הכנסת. מדוע לא יכול לעשות זאת חבר כנסת? התשובה היא להסכים לדיון או לא להסכים לדיון. (היו"ר י. ישעיהו: מי יענה ראשון? - אבנרי יענה ראשון.)

אם אני מציע הצעה לסדר היום, ונניח שהשר עונה ותומך בהצעתי, אז קם ח"כ אבנרי ומדבר... (ר. ארזי: זה איננו דומה לענין).

ז. הרינג:

אני חושב שהסעיף הזה הוא עקרוני מאד. הייתי מציע לא לכתוב "או חבר כנסת". אף לא פכתוב "אם לא היה מישהו שישב". הממשלה יכולה לא להשיב בכלל. אני אומר, או השר הנוגע בדבר, או הממשלה שקבעה אותו, או אף אחד, שכן אין ענין שש"יך לכנסת בלבד. מה שמתרחש בכנסת נוגע לשלטון ולכנסת, כי זוהי זירה של דיאלוג בין הכנסת ובין השלטון. לא יתכן שחבר כנסת ייצג את הרשות המחוקקת וישיב בשם הרשות המבצעת. זה מהווה ערבוב תחומים. אני אומר כי כל דבר שנוגע לשלטון, הוא בדיוק נוגע גם לכנסת. זה שלוב של שתי רשויות בזמן הדיון. אם אין לממשלה מה לומר, שלא תאמר, כי אחרת אני רואה בזה דבר שיש בו משום סטייה או תקדים, אשר מטבע העניינים זה נוגד.

מה שמנוסח פה הוא כאילו שחבר כנסת עונה במקום שר, זה לא יתכן, כי זה ערבוב תחומים...

אני מציע לכתוב אחרי בהנמקה "רצאי השר הנוגע בדבר עו שר אחר שיקבע על ידי הממשלה להשיב על ההצעה לסדר היום". על כל פנים, אני מציע לשקול את הענין היטב. כמו כן הייתי מציע להתייעץ בענין זה, שכן זהו שטח של קונסטיטוציה, ונדמה לי כי זה איננו עונה על הקונסטיטוציה.

מר שר:

הדבר העקרוני הוא כזה: אלה שאומרים שהממשלה חייבת להשיב בכל מקרה, הם למעשה יוצאים מתוך הנחה ששום דבר שעולה בכנסת אינו עולה על סדר היום של הכנסת ללא החייעצות עם הממשלה. וכאן ברצוני להביא כמה דוגמאות: מבקר המדינה נתון לסמכותה של הכנסת; כל הצעות החקיקה של מבקר המדינה באות מיזמת הכנסת. בעניני השכר, כל סדרי הבית ועוד - התשובה עליהם הייבת לבוא בראש וראשונה מחברי הכנסת.

למעשה, הנוסח של סעיף 71"א איננו מוצלח. והוא היה צריך להיות בערך כך: "אחרי ההנמקה לפי סעיף קטן (א), רצאי חבר הממשלה המדבר בשמה, או אחד מחברי הכנסת, אם לא בקשה הממשלה להביע דעתה בדבר ההצעה, להציע כי ההצעה תידון בכנסת, תידון בוועדה או לא תועלה כלל על סדר היום של הכנסת. הממשלה תמסור הודעה על בקשתה להביע דעתה בדבר ההצעה; (ג) לא הוצעה כל הצעה כאמור בסעיף קטן (א) כחשובה להצעה לפי סעיף קטן (ב) יעמיד יו"ר הכנסת את ההצעה לדון בנושא בהצבעה בעד או נגד."

ז. הרינג: זה לא יכול להיות במקום שר. "לא בקשה" - זה לא עומד במקום חבר כנסת... אם כן,

זהו פרק או סעיף חדש.

מר שר: מציעים להעלות נושא על סדר היום, והממשלה מבקשת להשיב מבחינת התכנים של ההצעות; (ב) אולי היא לא רוצה לנקוט עמדה, אבל אחרי הדיון לא תהיה ברירה לממשלה ואז היא תאמר דברה. מכל מקום, חבר כנסת אף פעם לא ישיב בשם הממשלה. (א. רוזיאל-נאור: הוא משיב בשם הסיעה שלו).

אנחנו מדברים כאן באופן כללי. לדעתי, אם אינן משיב, אז צריך להגיע להסכם.

נניח, שמעלים חמש הצעות לסדר היום באותו נושא. כמה משיבים יהיו? אחד? או חמשה, על כל אחד - אחד? על כל פנים, אם אנו נכנסים לפירוט, הרי שצריך להכנס גם לבעיה זו. חושבני, כי במקום לייעל את הענין, אנו נגיע לסרבול ניכר...

ר. ארזי: במקום שכתוב "תשובה", הרי שהכוונה היא לתשובה של שר. ואם אין תשובה של שר.

אזי שלא תהיה תשובה.

נניח, אני מציע הצעה לדיון, והשר איננו עונה לי. עולה ח"כ אנקוריון ומציע להודיע אה הצעתי מסדר היום. אולם, ח"כ הרינג עולה ומציע להעבירה לוועדה... מכל מקום, אין משיב. וזו איננה תשובה.

היו"ר י. ישעיהו: עכשיו אני מבין היכן תקועה אי ההבנה...

הכוונה היא להתנגד להצעה... אם זוהי הבעיה, הרי שאנחנו נוציא את המלה "להשיב"... השר שיענה על שאלה חשובה - פה טמונה הטעות. אם כן, נחליף מלה זו במלה אחרת, ואז ח"כ הרינג ימצא את סיפוקו, משום הצעה של חבר כנסת מופנית אלינו, ואז אם אנחנו מסכימים - נקיים דיון, ואם לא - אז לא יהיה דיון. הממשלה זכאית להתערב, אבל היא לא מתערבת... על כל פנים, המלה "להשיב" כאן מפריעה.

ש. גרוס: עם כל הכבוד. הבעיה של ההצעות לסדר היום איננה נכונה כפי שאנחנו מבינים אותה.

הדבר הזה הפך למכשיר בידי חברי כנסת... לשאילתה - אין ערך, משום שאין לזה הד. והנה, עתה רוצים לרוקן את הענין הזה של הצעות לסדר היום מתכנו.

ברצוני לשמוע מהי עמדת הממשלה לגבי נושא זה. (היו"ר י. ישעיהו: תציג שאילתה) כפי שאמרת, ברצוני לשמוע מהי עמדת הממשלה בנושא מסויים, וזהו העיקר. אבל, כאמור, רוצים לבטל גם את זה.

לדעתי, סעיף זה בא במפורש להמריץ את השרים להשיב על איזו שהיא הצעה שמעלים חברי הכנסת. ומה עושה השר? - מצפצף על חברי הכנסת, ואז הוא לא בא. לאחר מכן קם מזכיר הכנסת כדי להודיע שהשר עסוק, על כן הוא לא יכול להשיב השבוע על ההצעה. אם מסכימים, אז דוחים את זה לשבוע אחרי זה. כך היה נהוג עד כה. אולם, מה רוצים לעשות עכשיו? לבטל את זה. אבל אני מעונין לשמוע מה עמדת הממשלה לגבי נושא מסויים, למרות ש-90 חברי כנסת יכולים

ש. גרוס:

לא מעונינים בזה. אבל אני מעונין בזה. בין כה השרים אינם באים לכנסת, ועכשיו נותנים להם עוד אפשרות שלא לבוא.

כפי שאמרתי קודם לכן, אני מתנגד לזה.

זה איננו מכובד. זה יוריד את הכנסת מכל תוכן. לכן אני אומר, כי יש לחייב את השר להשיב על הצעה לסדר היום. לא בידי השר תהא ההכרעה. אלא בידי חבר הכנסת. אם הוא מסכים... צריכה להיות כאן הסכמת חבר הכנסת המציע...

לדעתי, זה מהווה חרב בידי השר כדי

לזלזל בסיעה שלמה.

היו"ר י. ישעיהו:

הסעיף הזה לא בא לשנות כהוא זה מהמצב הקיים. האמת היא, כי המצב הקיים הוא בדיוק כפי שכתוב כאן. אבל אם אתה רוצה לחדש ולהציע שהממשלה חייבת להשיב להצעה לסדר היום, בבקשה... תציע... אבל אני מצביע נגד. זו לא שאילתה, ושר לא חייב להשיב. הנוהג הוא, כמעט ב-90% שהשרים עונים על הנושאים. אבל קורה, קרה ויקרה שאין שר... איש אינו רוצה להתייחס להצעה, לא לחיוב ולא לשלילה. במקרה כזה עולה חבר כנסת ומתייחס להצעה ומציע מה שמציע. בעצם, משתתפים בזה יותר משנים. זהו המצב. אולם, אם רוצים להציע ששר חייב לענות, הרי זו הצעה מרחיקת לכת.

א. אנקורי ון:

אני חושב שאנחנו מוכרחים למצוא דרך ביניים לחייב שר לענות - לא הייתי רוצה. לכן אני מציע במקום "רשאי להשיב", לומר "ישלב".

את ענין "רצונה של הממשלה" - הייתי משאיר. והיה, אם לא יהא ברצונה של הממשלה להשיב להצעה - הרי שאז תהא הרשות בידי חברי הכנסת להתנגד להצעה.

הצעותיו של ח"כ אורי אבנרי הן טורדניות. זה דבר ידוע. אני חושב כי כאשר יושב ראש הכנסת והסגנים מסכימים לגבי הצעה לסדר היום ושעליה צריך לענות. שר החוץ או ראש הממשלה, זה לא נראה לי. אני סבור שבהצעה הזו תהיה הצעה נגדית - לדון על ענין זה, אז לדעתי צריך לענות זשר. (מר ליאור: מי יענה על בעיית שר חברי כנסת? אגיע לזה. יכולה לקום ראש הממשלה, או שר החוץ, בדיוק כמו שעשה זאת ח"כ קרגמן, ולומר שאין לדון על זה. יש כמה נושאים שנוגעים לכנסת עצמה, ולא לממשלה. אולי צריך לומר דברים מפורשים כי במקרים כאלה יושב ראש ועדת הכנסת הוא שמביא את הדבר, או הוא שעונה וכו'. צריך לומר את זה במפורש.

א. רזיאל-נאור:

הייתי רוצה להתייחס לדברים של ח"כ הרינג על הסיעות של הכנסת, על הממשלה ועל השלובים. נכון שהדברים אשר מובאים לכנסת אינם דברים בעלמא. עצם העובדה שהדברים מושמעים ע"י חברי הכנסת מעל במת הכנסת, אלה הם דברים בעלי משמעות. לדעתי, לא נכון לומר שהכנסת זה הצד המשלים של הממשלה שיכולה לפעול אם יש לה הרשאה מטעם הממשלה. אבל יכול להיות גם מצב שהכנסת מקבלת החלטה ברוב, ואז הממשלה רואה את ההצבעה כהצבעת אמון, לכן היא מקבלת את זה.

היו חוקים שהכנסת החליטה מה שהחליטה

עליהם (מר ליאור: לגבי האגרות לטלפונים). מדברי ח"כ הרינג יוצא שהכנסת יכולה להיות מוגבלת ע"י העובדה שהשר עונה או לא עונה. בדרך כלל שר עונה, ויש פעולת גומלין. אבל קורה ששר לא בא, כי הוא בתחום סמכויותיו נמצא בחו"ל.

א. רזיאל-נאור:

נשאלת השאלה: מה סמכותו של חבר כנסת?

אלה הם בכל זאת דברים שמובאים ע"י חבר כנסת בשם הסיעה שלו. אנחנו יודעים שסיעות דנות בהנהלת הקואליציה, והן קובעות כיצד להתייחס אל ההצעה שאותה מעלים. הרי זו משאלה נאה שהצעה היא פרי הגותו של חבר כנסת... אבל זה לא כך, שכן הוא מדבר בשם סיעתו.

מכל מקום, יש משמעות בטענותיו של חבר

הכנסת גרוס. יכול להיות מצב שהקואליציה רוצה להתייחס בשוויון נפש להצעות מטוג מסויים ולהפגין שאין שייכות וכו'. שר לא יבוא, וחבר כנסת ישיב, ולאחר מכן תהיה הצבעה. על ידי כך יורידו את ערכו של המוסד ששמו הצעות לסדר היום. זה לא נכון לומר שהצעות לסדר היום זה רק רצון לדעת מהו רצון הממשלה... אתה שואל את השר, ואחה זוכה לחשובתו... אתה מקבל תשובה מהשר... אתה מעלה את הצעתך לא כדי לקבל חוות דעתו של השר בלבד, אלא אתה מעורר את השאלה הזו... זה כבר עניין יותר מורכב מאשר שאילתה, כי זה לא התייחסות ישירה של השר בלבד. למעשה, אתה מעורר על ידי כך את הציבור.

אכן יכולה להיות פגיעה רצינית במוסד הזה

של הצעות לסדר היום ע"י זלזול של פעם, פעמיים ושלוש פעמים, ואז ידיו של חבר הכנסת תרפינה. לדעתי, זהו מכשיר, וצריך לעודד את החיים הפרלמנטריים, ולא להרפותו.

אני מציעה את הנוסח הבא לסעיף 71"א(ב):

"אחרי ההנמקה לפי סעיף קטן (א), רשאי להשיב

חבר הממשלה המדבר בשמה, או חבר הכנסת. לאחר מכן יעמיד יושב ראש הישיבה את ההצעה להצבעה בעד ונגד.

על רצונה של הממשלה להשיב לפי סעיף הנ"ל -

תמסר הודעה מראש ליושב ראש הכנסת."

ז. הרינג:

כשדברתי על הדדיות של פרלמנטים, דברתי על מאבק. ציבור מתעניין מה קורה בשלטון. זוהי

הפישה, וזה טוב לשלטון שתהיה בקורת כזו.

זאת ועוד: נדמה לי שהצעה לסדר היום זו

מעין שאילתה מורחבת שכוונתה ליצור דיון. ושוב, יש פה דו-שיח עם השלטון.

אני מציע כדלקמן: (א) "אחרי בהנמקה, רשאי

השר הנוגע בדבר או שר אחר שיקבע ע"י הממשלה להשיב על ההצעה לסדר היום.

(ב) לא התייחסה הממשלה להצעה לסדר היום

והודיעה על כך מראש ליושב ראש הכנסת, תינתן אפשרות לחבר כנסת מסיעה אחרת ליטול רשות הדיבור ולהתייחס להצעה לפני ההצבעה."

ר. ארזי:

אני מציע לחלק את סעיף 71"א(ב) לשני

סעיפי משנה: "א) אחרי ההנמקה לפי סעיף

קטן א', ישיב עליה חבר הממשלה המדבר בשמה. על רצונה של הממשלה להשיב תמסר הודעה מראש ליו"ר הכנסת בהנמקה על הסרוב להשיב להצעה;

(ב) לא השיב חבר הממשלה להצעה לסדר היום,

רשאי חבר כנסת להציע להוריד את ההצעה מסדר היום, או להעבירה לוועדה."

א. אנקוריון:

לסעיף 71"א(ב) אני מציע כדלקמן: "ב) אחרי

ההנמקה לפי סעיף קטן (א) השיב חבר הממשלה,

רשאי להתנגד להצעה אחד מחברי הכנסת. לאחר מכן יעמיד יו"ר הישיבה את ההצעה להצבעה בעד ונגד; (ג) ההליטה הכנסת לדון בהצעה, ייכלל הנושא בסדר היום של הכנסת."

היו"ר י. ישעיהו:

אני רואה כי קיימת מחלוקת ברורה על זה אם הממשלה חייבת לענות או לא. אנו לא נצביע עכשיו, אלא לאחר שיהיה לנו הנוסח של הסעיף. הניסוח לא יכלול את החובה על הממשלה לענות. מכל מקום, הסעיף טעון ניסוח מחדש.

ברצוננו להזכירכם כי בתקנון הישן

של מועצת הממשלה הזמנית קיימתי את הזכות לקבוע את סדר היום בידי הממשלה. במשך הזמן כרסמה הכנסת את הזכות הזו, ואז נכנס היושב ראש שהוא קובע את סדר היום על פי הצעות הממשלה. מכאן נבע העניין הזה של תשובת השרים על סדר היום.

זה יהיה סעיף בסדר היום שהוא יהיה על חשבון שעות הדיון בכנסת שהממשלה מעונינת בהם... זה ידחק את סדר היום של הממשלה... זה דוחק את כל הסעיפים שהממשלה מעונינת בהם. על כן אומר המחוקק - אם היא מסכימה, אז היא תסביר. מכאן בא הנוהג שהשרים עונים.

מכל מקום, אין סכנה שיעשו מההצעות

לסדר היום אפס ולא כלום, כי מטבע הדברים הממשלה מעונינת בהן, ויש לענות ולהתווכח עליהן. אבל יש מקרים שוליים בלבד אשר הממשלה לא מעונינת לענות עליהם, ואין פה שום מקום לחשש שהממשלה לא תענה. אלא היא איננה מגיבה. על כל פנים, המקור הוא שהממשלה זכאית, ולא חייבת, כשעל פי רוב היא תענה. זה מובטח שהיא תענה.

אתה רוצה דו-שיח עם הממשלה, אז יש לך

דרכים מתאימות לכך, או בדרך של שאילתה או דיון... אני מציע להטיל על 2-3 חברי ועדה שינסחו את הסעיף הזה. אני מסכים לשבת עם מר שר כדי לנסח את הסעיף הזה. אנחנו לא נטיל על הממשלה חובת תשובה, משום שזוהי הצעה מרחיקת לכת.

סעיף 71"ב(א)(ב) -

ד. ארזי: לגבי סעיף קטן (ב) - בין מסיעתו ובין

שלא מסיעתו - אני סבור שצריך להיות

חבר כנסת שלא מסיעתו, כי בחלק השני נאמר שהזכות קדימה תמיד מגיעה ללא מסיעתו. וזה לא הגיוני... כל חבר איננו מציע על דעת עצמו...

אני הייתי מציע שבסעיף קטן (ב) ייאמר

כך: במידה והועלתה ע"י המציע הצעה אקטואלית, תועבר הצעתו לדיון. לא יכול חבר כנסת אחר שלא העלה הצעה דומה להציע קיום דיון במליאת הכנסת בנושא זה.

מ. ביבי: לגבי נושא זה ברצוני להעיר, כי משתמע

כך: שחבר כנסת חייב להציע דיון, ואילו

חבר כנסת אחר יכול להציע העברה לוועדה. אני חושב כי זוהי קריקטורה של מצב עובדתי. לכן אני מציע לאפשר למציע גם כן להציע להעביר לוועדה (היו"ר י. ישעיהו: זה נאמר בסעיף קטן (ג)) אם לא היתה הצעה בדיעבד

ולא מלכתחילה - כלומר, בסוף דברי חבר הכנסת המציע הוא אומר כי הוא מבקש דיון, ואם לאו - האלטרנטיבה היא להעביר לוועדה אם השר יסכים לכך. לדעתי, על ידי כך אנחנו מסירים מצב של אנומליה. מכל מקום, הו המצב הוא כזה שכל הכנסת יודעת שאין מקום לקיום דיון.

מר ליאור: לפני שבועיים קרה ששני חברי כנסת משתי

סיעות שונות הגישו הצעות בקשר לתכנית

רוג'רס. הנושא שבשתי ההצעות היה אחד. בקשר לזה פנה אלי ח"כ חביבי ואמר לי שאת הצעתו של ח"כ אבנרי יש להעביר לוועדה אם השר יציע כך... לאחר מכן קבלתי פתק מח"כ לורנץ בו הוא מבקש להעביר לוועדה את הצעתו

מר ליאור:

שמואל תמיר. אם הנושא מועבר לוועדה, הרי ששם דנים באספקט... זאת ועוד: יש נושא אחד שנקרא טלביזיה - אני מביא את זה בתור דוגמה: כמה סיעות קטנות, בנות שני חברים בכל אחת, ושבתוכן כלולים חברי הכנסת אביזוהר, חביבי, שמואל תמיר ועוד. ואז חבר הכנסת וילנר יקום ויציע להעביר את הצעת ח"כ אבנרי לוועדה וכו'.

ברצוני לומר כי באופן תיאורטי יהיו חמשה מציעים שהעלו נושא אחד, וכולם יציעו להעביר לוועדה. ברור שאין זה נורמלי וגם אין טעם למצב זה.

היו"ר י. ישעיהו:

אחת הגיון חל על הצעות לסדר היום באותו נושא כשההנמקה שונה. לדוגמה, חכניה רוג'רס יהיו חמשה נואמים, וכל אחד נימוקו אתו - אחד שולל, אחד מחייב וכו'. אם הכנסת מקבלת את הנושא, אז מדוע שעוד ארבעה חברי כנסת ידבר על כך למרות הנימוקים השונים? לדעתי, אין מנוס אלא אם תאמר הכנסת מהתחלה שאם יש הצעה לסדר היום כמו חכניה רוג'רס, ושמעבירים אותה לוועדה. כשמעבירים לוועדה, אז אתה חס על זמנה של הכנסת.

ז. הרינג:

איפה לא לדון? (היו"ר ישעיהו: במליאת הכנסת) הרי זוהי הצעה לדיון, וזה מהווה דיון טרומי. זוהי בקשה שהכנסת תסכים לדיון. מי יקבע אותו - חבר כנסת?

לדעתי, אנו פותחים מחזור אשר יחזור על כל הוויכוח. כל ההנמקה הטרומית היא אם להעביר לוועדה או לא להעביר לוועדה. למעשה, אני פותח פתח לחזרה. אני חושב שזה יהיה הגיוני שבעל הצעה רשאי יהיה להציע, ועל זה יש הצבעה. אחרת, אתה מזמין דיון חוזר. על כן אני נאחז בהצעת ח"כ ביבי, שכן מן ההגיון לתת לבעל הצעה להציע את זה.

ר. ארזי:

המציע יציע, ואין חבר כנסת אחר יכול להציע דיון, כי אחרת איננו מרוויחים ולא כלום.

א. רזיאל-נאור:

זה לא יתכן משום שיכולות להיות הצעות שונות ודומות בנושא אחד. לדוגמה: שביית האחיות. חמשה חברי כנסת העלו את הנושא הזה של אחיות. אם תהיה התוספת שאותה הציע ח"כ ארזי, הרי שאחרים לא יוכלו לעלות ולדון במליאת הכנסת. מדוע לשלול את זה מהם? אם כן, אז צריך שיהיה מנמק אחד בנושא אחד. אולם, כל עוד לא החלטנו כך, והכל פתוח בשביל כולם, הרי שאין לחסום את הדרך על ידי הצעת ח"כ ארזי.

ועוד דבר: גם אם הם אינם בעלי הצעה, המציעים דיון בוועדה, הרי בכל זאת יכול לקום חבר כנסת אחר ולומר את מה שחפץ לומר. לדעתי, הפומביות הזו היא טובה מאד.

דבר נוסף הוא: תמיד ישנן אפשרויות רבות. אך אם אתה לא רוצה לדון במליאה, אז זה מועבר לוועדה, ואז הדיונים בוועדה אינן פומביות.

לדעתי, חייבות להיות 3 אפשרויות, כי אחרת אנו מחבלים בעצמנו. האפשרויות שיש בענין זה הן: לדון במליאה, לדון בוועדה, ולא לדון בכלל.

מכל מקום, אינני מסכימה לחקון שאותו הציע ח"כ ארזי.

בסופו של דבר, בהצבעה היא בידי הכנסת.

היו"ר י. ישעיהו:

החכונותי לזה שבמידה ויש הצעה אחת.

ר. ארזי:

הכנסת היא סוברינייה, היא מצביעה לבסוף
אם יהיה דיון או לא יהיה דיון.

היו"ר י. ישעיהו:

הצעה ח"כ ביבי היא להחל למציע הראשון

למציע להעביר לוועדה.

אנו נמשיך בזה בישיבה הבאה.

תודה רבה. הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלת בשעה 15.30.